

Alppilan bulevardin keskusaukio

Viitesuunnitelma
4.6.2021
Oulun kaupunki

Alppilan bulevardin keskusaukio

Alppilanbulevardi (ent. Kemintie)

Alppila – Välivainio Oulu

Oulun kaupunki, ohjausryhmä

Ville Honkonen

Johanna Jylhä

Veera Sanaksenaho

INARO, työryhmä

Anna-Kaisa Aalto, vastaava maisema-arkkitehti

Arianna Scotoni, maisema-arkkitehti

Sami Heikkinen, arkkitehti

Ville Mellin, arkkitehti

Alppilan bulevardin keskusaukion viitesuunnitelma syventää Kemintien kaavarunkovaiheen suunnitelmien ja laatukäsikirjan (Serum arkkitehdit, nyk. INARO 2017) ideoita. Suunnittelussa on huomioitu uusimmat liikennesuunnitelmat ja käynnissä olevat asemakaavat. Viitesuunnitelma on laadittu asemakaavoituksen pohjaksi.

Tavoitteena on, että Alppilan bulevardin aukiosta tulee viihtyisä ja vetovoimainen, uuden alueen keskeinen kaupunkitila. Aukio on eri kulkumuotojen vilkas risteys ja samalla vehreä kohtaamispaikka oleskelualueineen, terasseineen ja vaihtuvine tapahtumineen. Julkinen taide, tyylikäs valaistus ja harkitut yksityiskohdat viimeistelevät laadukkaan kaupunkitilan.

Suunnittelualueen sijainti

Laatukäsikirjan teemat ja tavoitteet

Äänimaailma

Bulevardin äänimaailmasta tulee miellyttävä ja ympäristöstä löytyy hiljaisia alueita.

Ulkotilat

Ulkotilat ovat laadukkaita ja niitä käytetään keskimääräistä enemmän – kaikkina vuodenaikoina.

Monipuolisuus

Alueesta tulee mittakaavaltaan, arkkitehtuuriltaan, asuntotarjonnaltaan ja toiminnoiltaan aidosti monipuolinen.

Miten sovelletaan Alppilan bulevardin keskusaukiolla

- Oleskelualueet sijoittuvat mahdollisimman etäälle katumelusta
- Isomman aukion ja kadun väliin suojaava istutettava vyöhyke
- Katupuita molemmin puolin myös aukion kohdalla, puulaji näkymien vuoksi matalampi kuin perusbulevardilla
- Vältetään ääntä tuottavien katukiveysten, töyssyjen ja kaivonkansien sijoittamista ajoradalle

- Auringon lämmittävä vaikutus hyödynnetään maksimaalisesti, oleskelun keskittäminen aurinkoon
- Hellepäiviksi istuimia myös puiden varjoon
- Lumitilojen huomiointi ja mahdollisuus lumi-leikkeihin aukiolla
- Aukiolle kevyt katos sateen pitämiseksi, tilavat bussikatokset, mahdollisuus katettuun pyöräpysäköintiin
- Lämmitetyt pääreitit kunnossapitoa helpottamaan?
- Vuodenajat huomioiva kasvillisuussuunnittelu, mm. kevätkukkijat, syysvärit, havukasvit
- Monikerroksellinen kasvillisuus vähentää tuulisuutta

- Iso avoin tila vaihtuville tapahtumille, väliaikaisrakenteille ja kokoontumisille
- Istutusalueen reuna suunnitellaan skeittauksen kestäväksi
- Aukion tyyliin sovitettu rakenne mahdollistaa ulkokuntoilun
- Monikäyttöinen taide-elementti aukion maamerkinä?
- Rauhallisia oleskelupaikkoja, eri levyiset tasot mahdollistavat piknikin tai esim. kirppismyynnin
- Terasseille vapaata tilaa levittäytyä, mutta talvisaikaan rakenteilla ei rajoiteta käyttöä liikaa

Konsepti

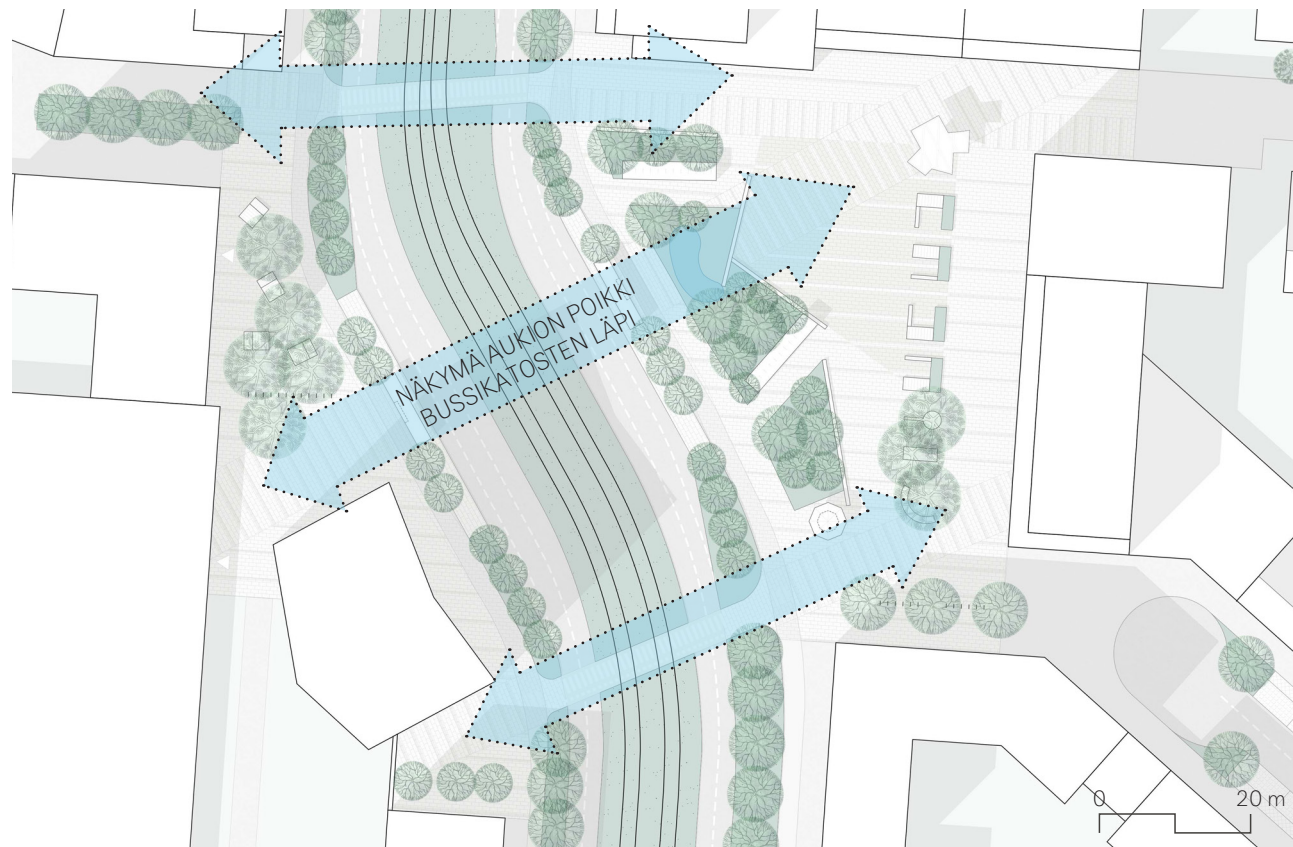
Eri korkuiset puut jäsentävät tilaa

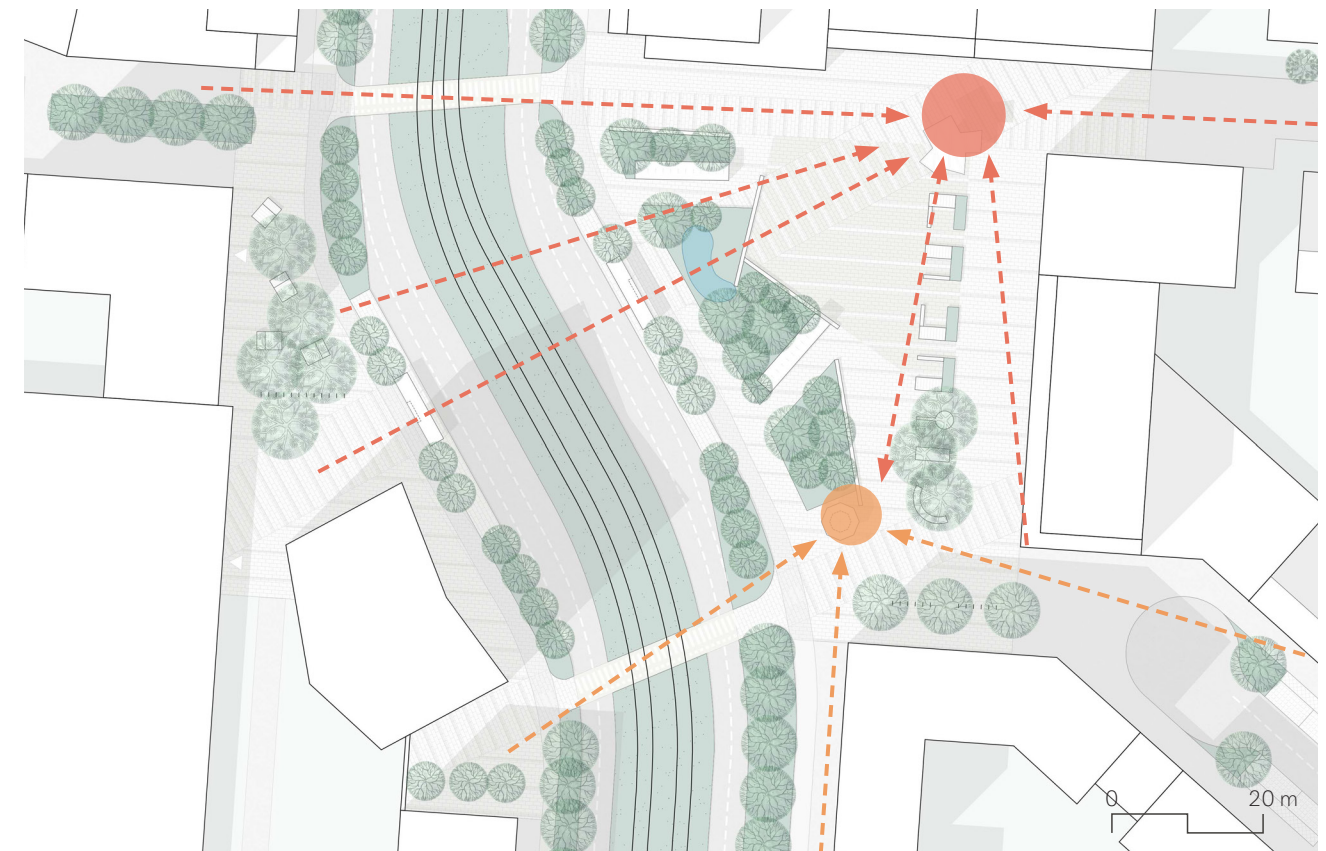
- Aukion kohdalla bulevardin katupuu vaihtuu matalaksi, enintään 10 metriä kokeaksi kasvava lajiksi
- Bulevardin **puurivi jatkuu katkeamatta, mutta matalampi puulaji ei peitä aukion rakennusten siluettia**. Aukio hahmottuu paremmin yhtenä suurena tilana ja kadun estevaikutus vähenee.
- Esimerkkilajina suomenpihlaja (*Sorbus hybrida*), jolla on koristeellinen kukinta ja punaiset marjat. Kasvukorkeus 4–10 metriä, menestyy V-vyöhykkeellä. Elää keskimäärin 70 vuotiaaksi.
- Aukion reunamille voidaan istuttaa myös korkeita puita, esimerkiksi mäntyä (*Pinus sylvestris*), joka kuuluu paikan luontaiseen lajistoon ja tuo vihreyttä myös lehdettömään aikaan. Aukion länsiosassa voi olla mahdollista säästää myös olemassa olevia mäntyjä.
- Itäosan istutusalueille voidaan istuttaa myös korkeita yksittäispuita, näkymät huomioiden.

Konsepti

Näkymälinjoja ja paikallisia maamerkkejä

- Leveä Alppilan bulevardi jakaa aukion kahteen osaan, minkä vuoksi on tärkeää järjestää **näkymiä aukion puoliskolta toiselle**.
- Bulevardin ylityskohdat ovat luontevia näkymäpaikkoja. Näiden lisäksi vastakkain sijoitettujen, lasisten bussikatosten läpi avautuu näkymälinja aukion keskeisten osien välille.

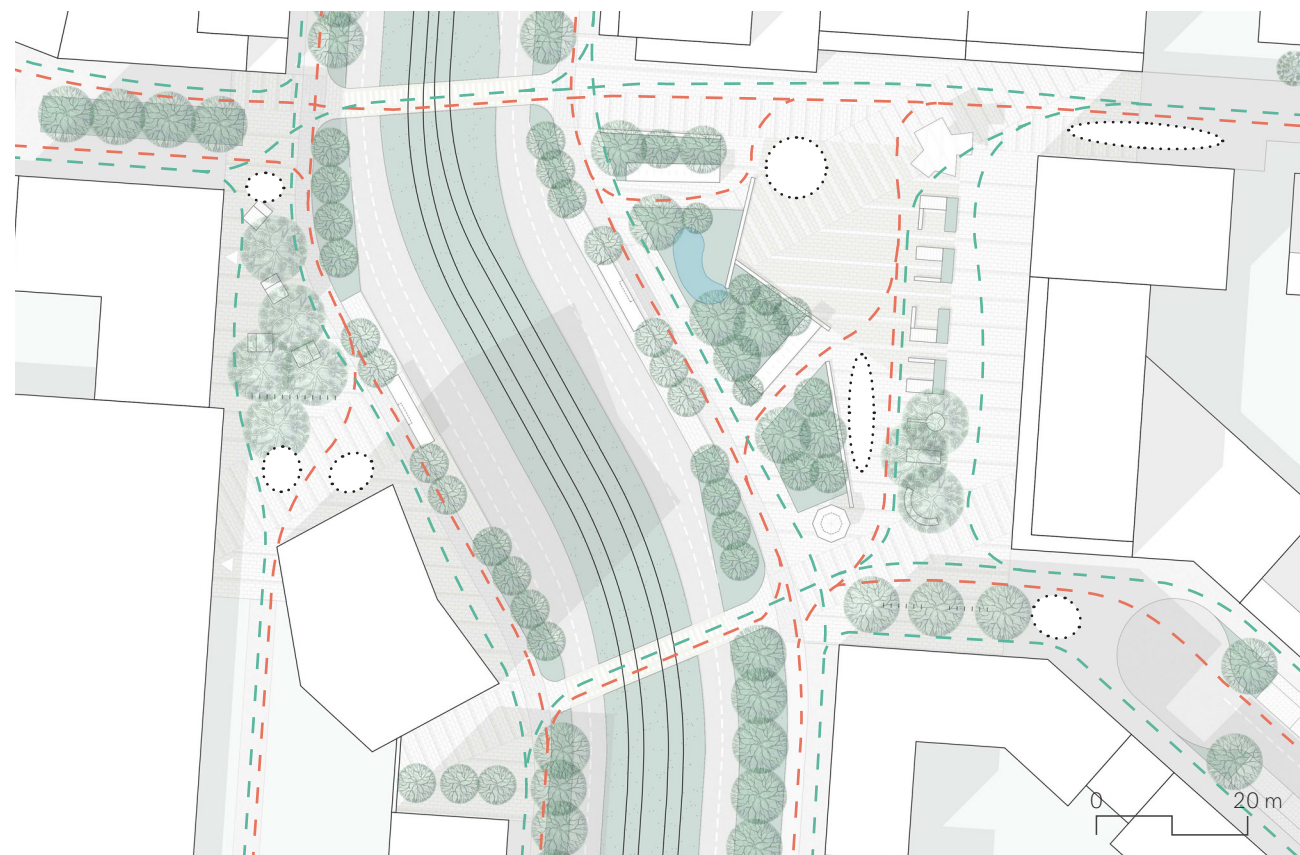

1:1000

- Aukion reunalle sijoitetut kaksi tornirakennusta toimivat alueellisina maamerkkeinä, jotka näkyvät kauas bulevardin molempiin suuntiin.
- Aukiolle sijoitetaan **kaksi pienempää maamerkkiä**, esim. näyttävä katos, taideaihe tai kaunis kioskirakennus.
- Paikallisten maamerkkien sijainti on keskeinen, ja ne näkyvät moneen suuntaan. Kadun päätteenä oleva maamerkki kutsuu saapumaan aukiolle.

Konsepti

Sujuvat reitit sitovat aukion puoliskot yhteen

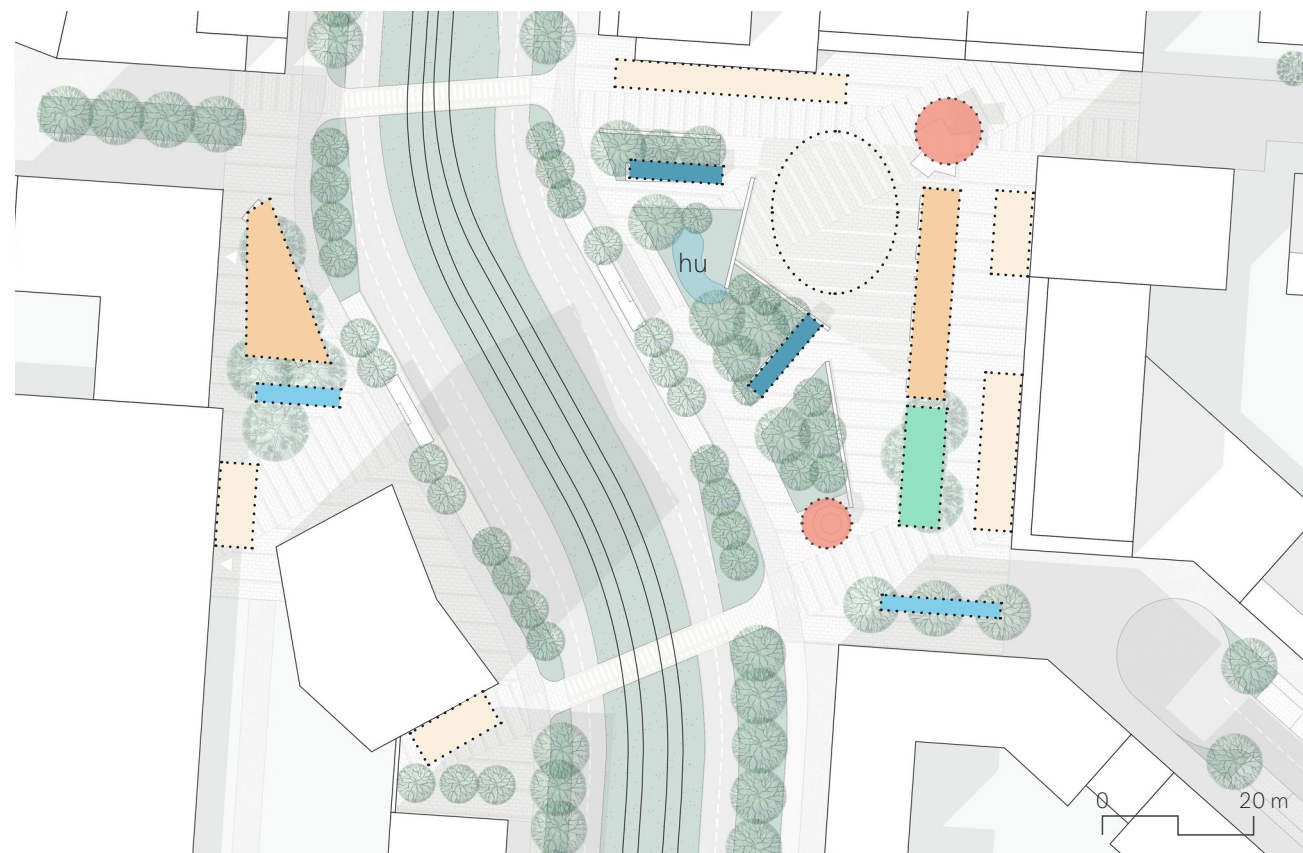
- Kävely
- Pyöräily
- Lumitila

1:1000

- Aukion läpi kulkeva bulevardi on alueellinen pääkatu ja joukkoliikennekäytävä. Bussien ja myöhemmin toteutettavan pikaraitiotien pysäkeiltä virtaa ihmisiä aukiolle. Samalla leveä katu jaka aukion kahtia ja rajoittaa merkittävästi liikkumista aukion osien välillä.
- Suuri, kokonaisen korttelin kokoinen aukio vaatii **vähintään kaksi ylityspaikkaa**, jotka on sijoitettu aukion etelä- ja pohjoisreunoille. Kulkeminen aukion läpi ja osasta toiseen on luontevaa, ja myös liiketilat ovat tasaveroisessa asemassa liikkumisvirtoihin nähden.
- Nopeat etelä-pohjois-suuntaiset kävely- ja pyöräilyreitit sijoittuvat bulevardin varteen. Rauhallisemmat reitit kulkevat aukion reunoilla.

Konsepti

Päivittäisiä kohtaamisia ja vaihtuvia tapahtumia

- Maamerkki: katos, kiosk
- Terassi- ja/tai torimyynti
- Oleskelutasot
- Ulkokuntoilu
- Pyöräpysäköinti, katettu/kattamaton
- hu Hulevesien viivytys
- Vapaa tila vaihtuville tapahtumille

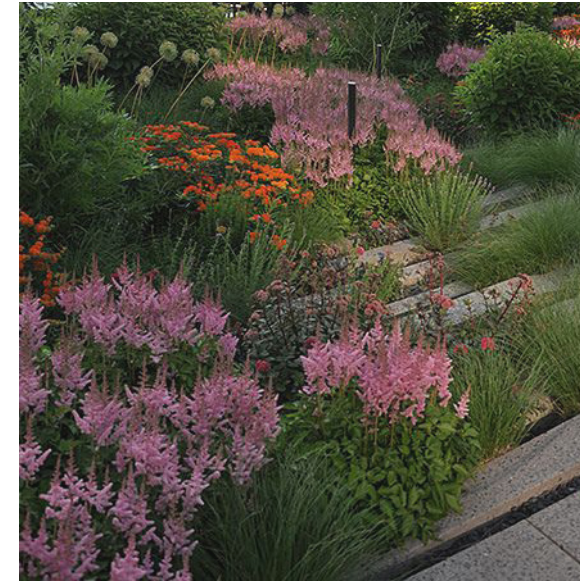
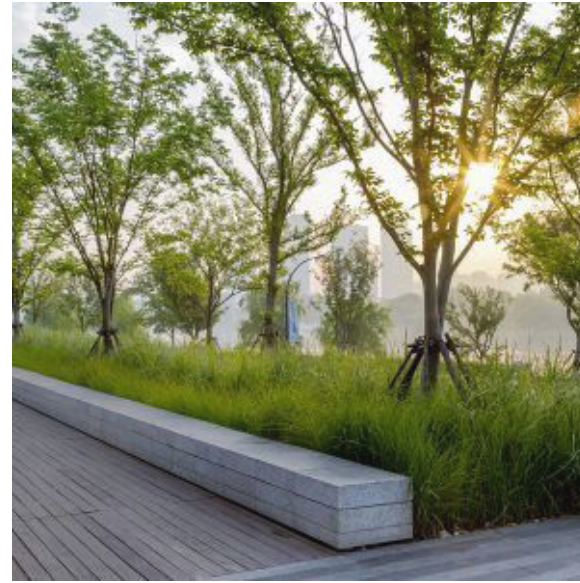
1:1000

- Alppilan bulvardi jakaa keskusaukion kahteen osaan. Ilta-aurinkoon avautuva itäosa on tilavampi ja rakennusten sivuilla on lämpimiä paikkoja oleskeluun ja terasseille. Myös länsipuolelta löytyy muutamia aamu- tai iltapäiväaurinkoa saavia terassinpaikkoja sekä viihtyisiä oleskelupaikka puiden katveessa.
- Pääosa toiminnoista sijoittuu tilavammalle itäpuolelle.** Kadun ja aukion väliin sijoittuu monilajinen istutusvyöhyke, jonne ohjataan myös hulevesiä. Vihreä vyöhyke antaa suojaa liikenteeltä ja rajaa oleskelua etäämmälle melusta.
- Rakennusten väljät edustat mahdollistavat terassit ja torimyyntin. Kiinteät oleskelu- ja ulkokuntoilurakenteet sijoittuvat aukion aurinkoiseen laitaan.
- Itäosan keskeinen tila on avoin ja mahdollistaa vaihtuvat tapahtumat, kuten konsertit, markkinat tai vaikka talvisen luisteluradan ja lumikasaan muotoiltavan pulkkamäen.
- Pyörätelineet ovat runkolukittavia ja istutusvyöhykkeellä myös katettuja, jolloin ne soveltuvat mm. liityntäpysäköintiin.

Referenssi/ideakuvia

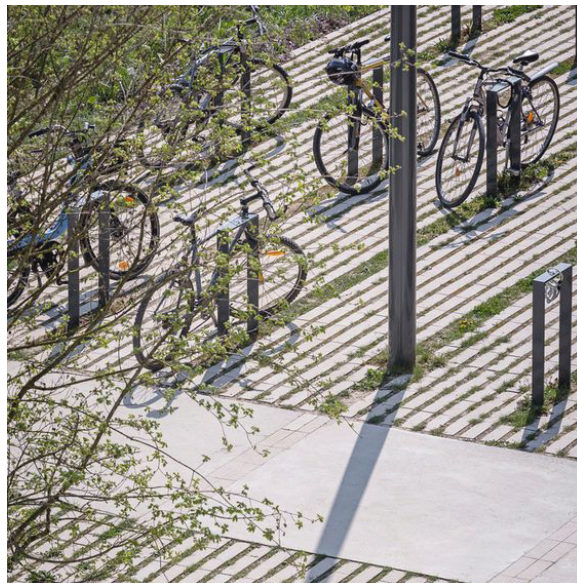
Monilajiset istutusalueet

- eri kokoisia puita ja pensaita, myös kukkivia lajeja sekä perennoja
- hulevesien viivytys
- aukion suuntaan rajaava muuri, joka sopii istuskeluun ja osin myös skeittaukseen
- muurin etupinnan valaisu upotettavalla led-nauhalla.

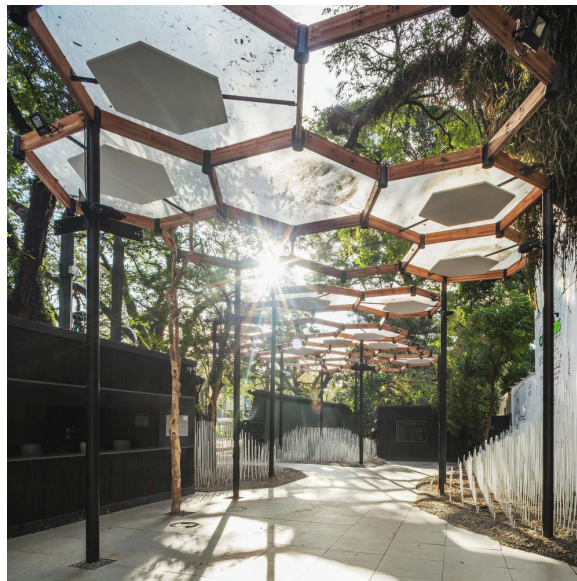
Puutasot, läpäisevät pinnat

- leveät puutasot ja divaanit mahdollistavat monipuolisen käytön ja niihin voidaan integroida myös valaistusta
- läpäisevien kiveyksien ja ladon-tojen käyttö esim. hulevesiä ohjaavissa painanteissa sekä pyöräpaikkojen ja puiden alla, esteettömyys huomioiden.

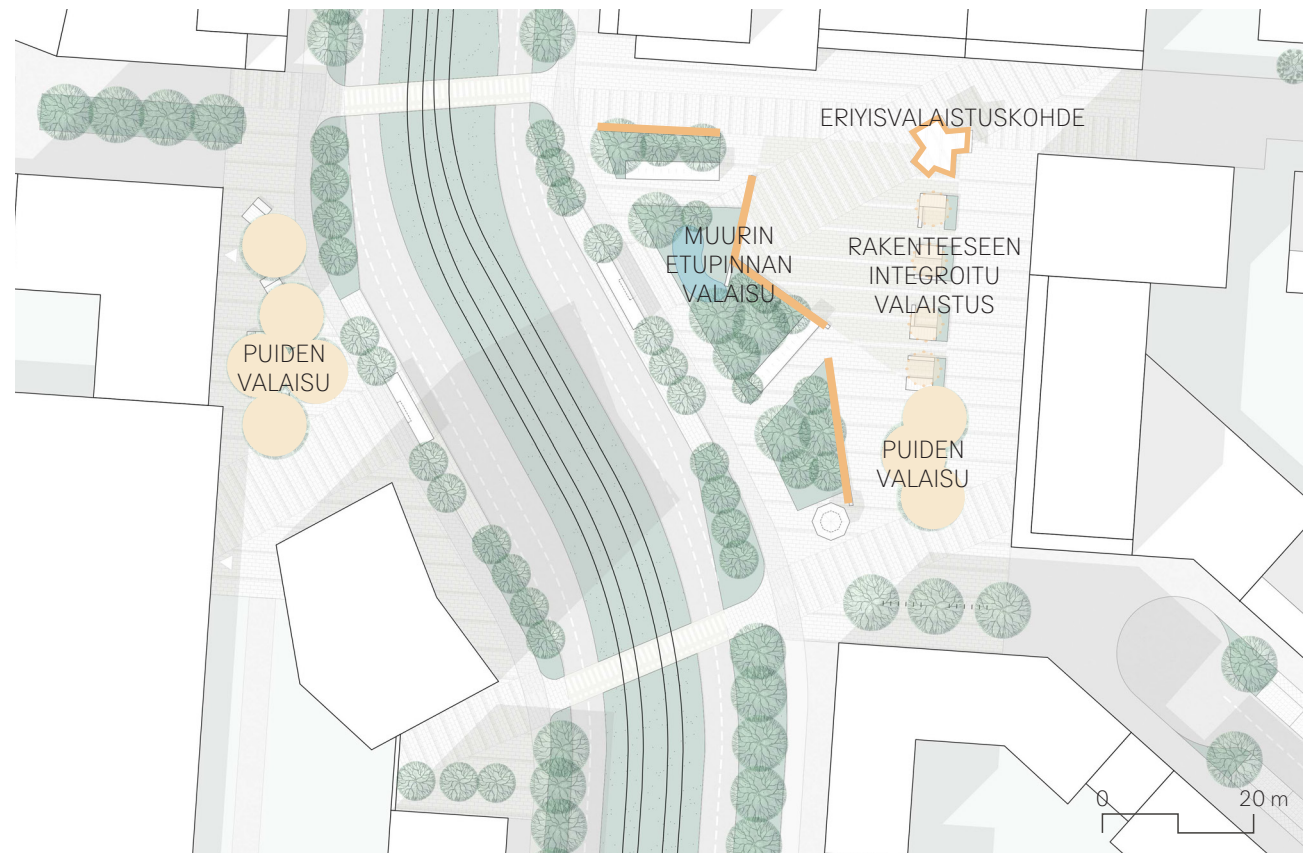
Maamerkki, toiminnallinen taide

- Aukion maamerkinä näyttävä katos tai toiminnallinen taideteos – saa käyttää!
- erityisvalaistuskohde
- vapautta julkisen taiteen sijoitteluun ja toteutukseen taidekilpailulla?
- katokseen sähköliitännät tapahtumia varten.

Referenssi/ideakuvia

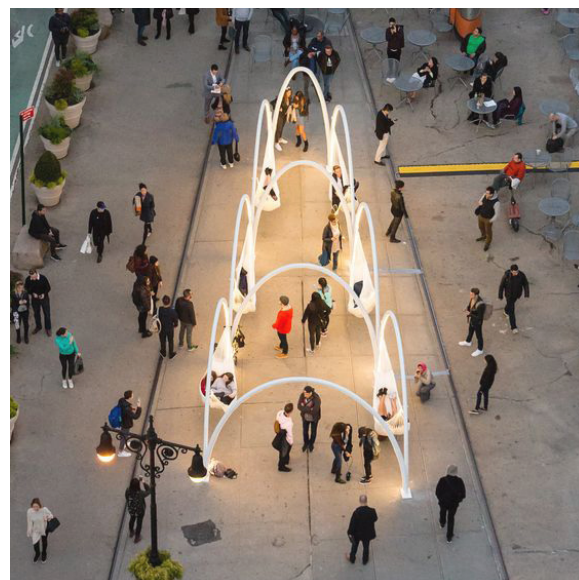
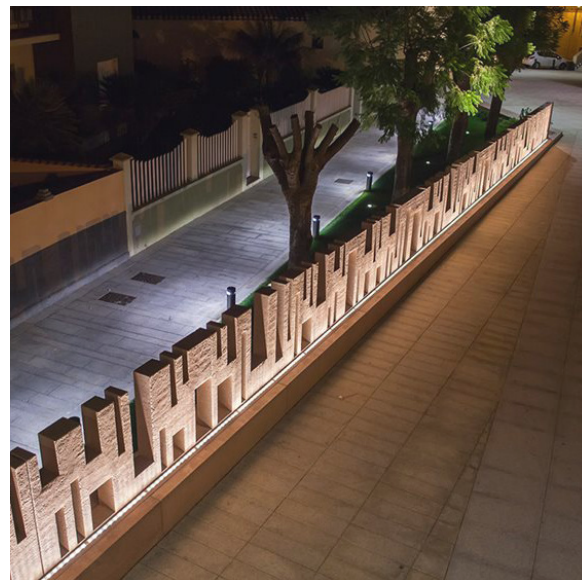
Ideoita aukion valaistukseen

1:1000

Katujen ja kujien valaistus kattaa suuren osan aukiolla tarvittavasta yleisvalosta. Aukion ympärillä oleviin rakennuksiin on alustavasti tulossa myös julkisivuvalaistusta. Näiden lisäksi aukiolla olevia rakenteita ja kasvillisuutta voidaan korostaa kohde- ja erityisvalaisimin, esimerkiksi:

- istutusalueita rajaavissa muureissa aukiolle näkyvän pinnan valaisu maahan tai muuriin upotettavalla led-nauhalla
- kiinteisiin kalusteisiin integroidut valaisimet
- taide- tai katosaiheen erityisvalaistus
- säilytettävien tai istutettavien puiden kohdevalaistus joko maahan upotettavin tai pylväisiin/ muihin rakenteisiin kiinnitettävin valaisin.

Aukion viitesuunnitelma

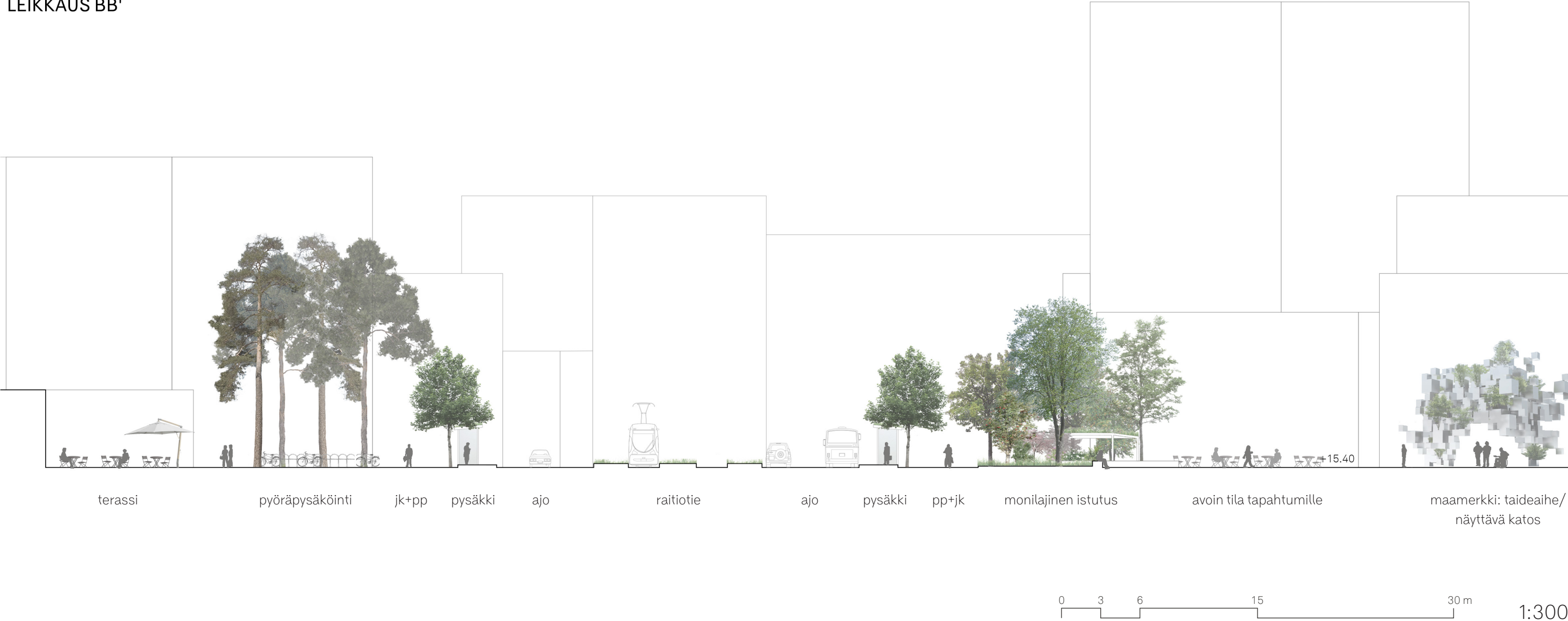

Leikkaus, länteen

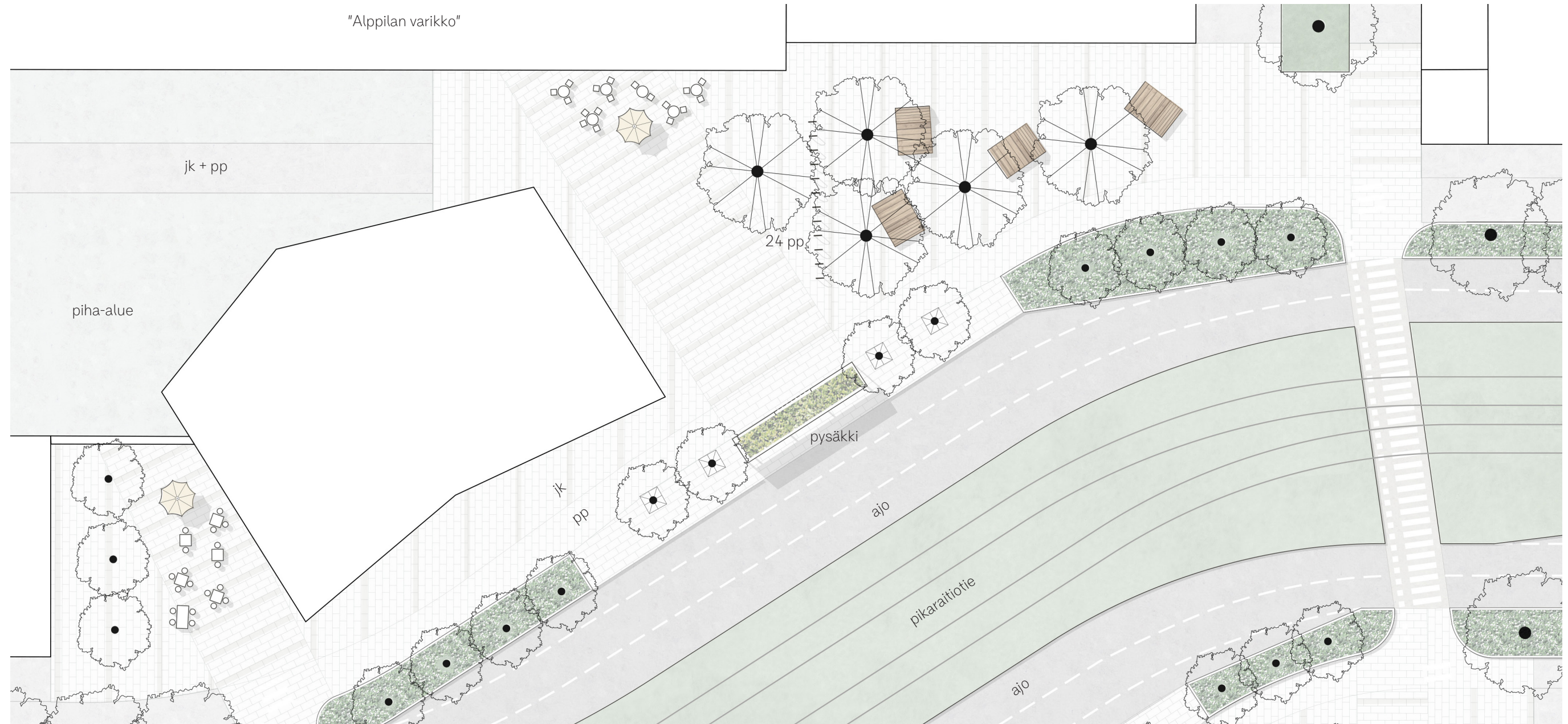

Leikkaus, pohjoiseen

LEIKKAUS BB'

Länsiosa

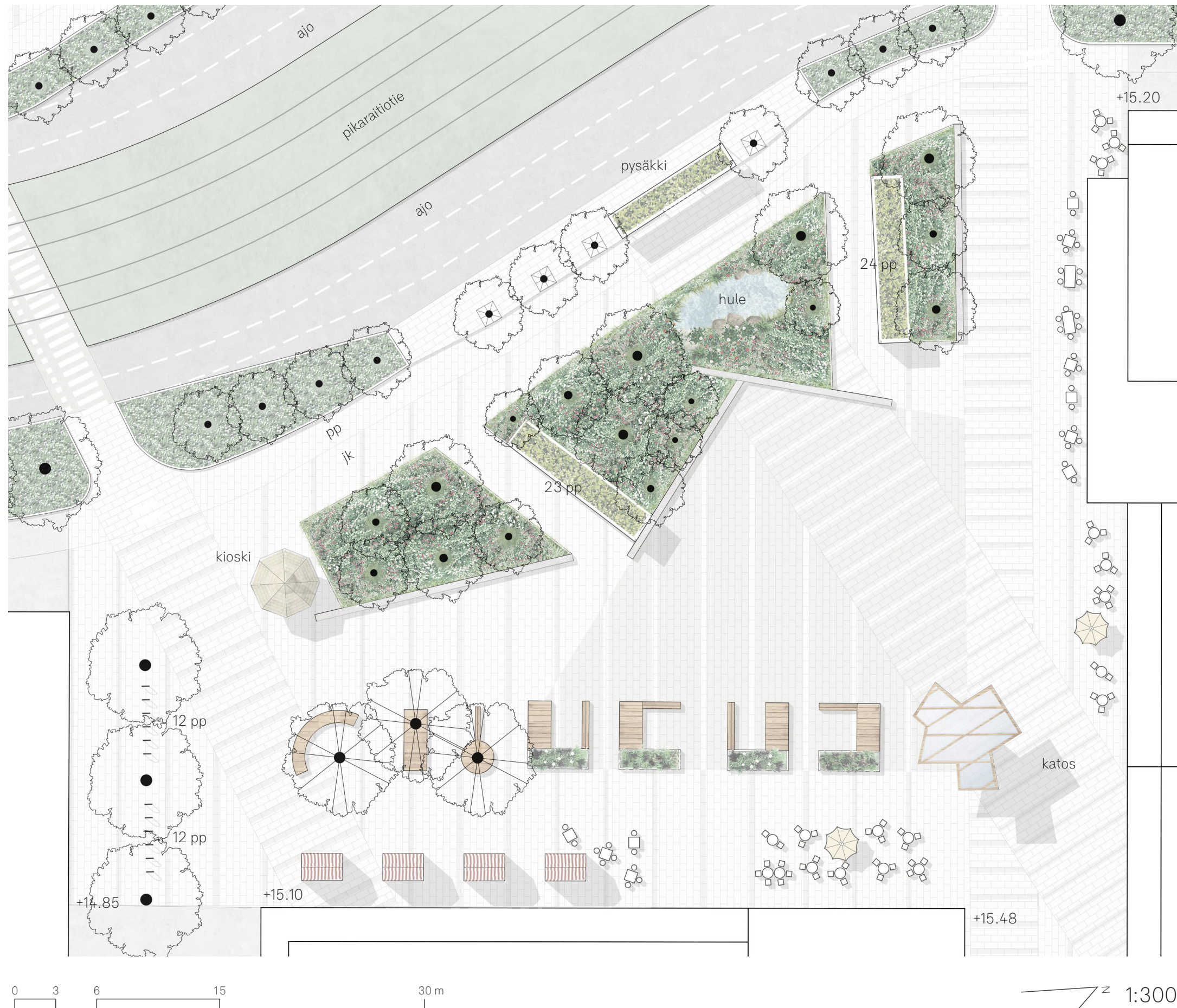
Tornitalon juurelle jää tilaa mm. **terassille**, joka saa iltaapäiväaurinkoa viereisen piha-alueen suunnasta

Säilyvän varikkorakennuksen ympäristössä kasvaa **isoja mäntyjä**, joiden säästämistä kannattaa tutkia. Säilyvien tai istutettavien mäntyjen lomaan on sijoitettu kiinteitä puupintaisia **divaanitasoja**.

0 3 6 15 30 m

1:300

Itäosa

Viherkattoiset pyöräkatokset on sovitettu osaksi bulevardin varren monilajista istutusvyöhykettä. Aukion suuntaan istutuksen on rajattu **matalilla istuskelumuureilla**, jotka kestävät myös skeittausta.

Istutukset ja kiinteät elementit rajaavat aukiolle **monikäyttöisen** ja mittakaavaltaan miellyttävän **avoimen tilan**. Aukion kiveys korostaa näkymälinjoja ja kulkusuuntia.

Aukion aurinkoisella laidalla on **puupintaisia kalusteita**, jonka leveälle osalle voi levittää vaikka piknik-tarjoilut tai kirppispöydän. Kalusteisiin on integroitu tilava laatikko näyttävälle kausi-istutuksille.

Havupuut tuovat aukiolle vihreyttä myös lehdettömään aikaan. Mäntyjen juurella on aukion tyyliin sovitettu **ulkokuntoilupaikka**.

Näkymien polttopisteenä on **näyttävä katos**, jonka suojaan voi virittää kesäisen konsertin tai toritapahtuman.

Kuvalähteet sivulla 9:

1. Nathan Phillips Square / Toronto / Kanada / Steven Evans Photography / <https://archinect.com/firms/project/25153/nathan-phillips-square-revitalization/150123824>
2. JD Riverfront Park / Jiangxinzhou / Kiina / Hai Chang Photography / <http://landezine.com/index.php/2019/08/jd-riverfront-park-by-cld/>
3. High Line / New York / New York/ Hilda Rytteke Photography/ https://www.flickr.com/photos/hilda_r/9562001601/
4. Quartier du Val Fourré / Mantes-la-Jolie / Ranska / Julien Falsimagne Photography / <http://www.espace-libre.fr/projets/rehabilitation-du-quartier-des-peintres-au-val-fourre.html#>
5. Jardin Argenté / Ranska / Pierre-Yves Brunaud Photography / <http://www.d-ici-la.com/>
6. Urbanstrasse 11 / Munich / Saksa / EL:CH Landschaftsarchitekten / <https://divisare.com/projects/198351-el-ch-landschaftsarchitekten-urbanstrasse-11>
7. Place Simon-Goulard / Geneva / Sveitsi / http://landezine.com/index.php/2017/03/office-profile-atelier-descombes-rampini/adr_035_simon-goulart_geneve_photo-04_alain-grandchamp-ville-de-geneve/
8. Place de l'Hôtel de Ville / Gondrecourt le Château / Ranska / Atelier Villes & Paysages / <https://fi.pinterest.com/pin/78320480994623508/>
9. Marquise Modular / São Paulo / Brasil / Rafaela Netto Photography / <https://www.archdaily.com.br/br/775618/marquise-modular-casa-cor-2015-fgmf-arquitetos>
10. Flatiron Skyline / New York/ New York / perki85 Photography / <https://www.ebaumsworld.com/pictures/20-urban-designs-that-should-be-in-every-city/85637337/?image=85637353>
11. Vertical Village / Taipei / Taiwan / MVRDV / <https://www.mvrdv.nl/projects/180/vertical-village-taipei>
12. CLOUD / Calgary / Kanada / Doug Wong Photography / <https://incandescentcloud.com/2012/09/27/sleepless-night-nuit-blanche-calgary/>

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12

Kuvalähteet sivulla 10:

1. <https://www.iguzzini.com/outdoor-linear-systems/>
2. Hobart Waterfront / Hobart/ Australia / <https://streetandgarden.com/project/hobart-waterfront/>
3. Flatiron Skyline / New York/ USA / Brian W Ferry Photography / <https://www.wallpaper.com/architecture/lot-flatiron-sky-line-plaza-installation-opens-to-the-public>
4. Brunkebergstorg / Stockholm / Ruotsi / Robin Hayes Photography / http://landezine.com/index.php/2018/10/brunkebergstorg-by-niva-landskapsarkitektur/?__cf_chl_jschl_tk__=c8462e2ba2f18ed2eed6284028dd0f303819c76b-1622726116-0-AXOjgBLsX5Sc1hS2TzqflvThFqX6tM4ijLHc7DLbF-_xceU7xMPOvIE_7RpUjmJRHxxtwfC39d1QbJrVjrtVGikzjqyZ8lmiBfbk8efnwLssl1vepnLfdbDuweKbldSOvtP3NL0oWokE56W4TA_xHuCj9uL0Jnp0_AEkeaHLiZQ22i3b7ikqIWqhPZJ6uDaSRKO-VQQ50DhSm4xLJK3CqJUSAZv_YnWWWdZbZVBRlrfy-twylUEdkBxPGgl-pvQDqwBUPCxi4VRc5pbctYqo1LuFSRIt3IbGgrO6KurXdr2XDazQ1sfG0nVLnopMBNheAttDAozAAosGtZnqoTvf5DdABAmvuXWcgwtN1huQjAgoJtvSO1q871rcoNWg-60L9Xxl0djx9pZymJZ_NhJRIWt-MrRkdfRuHeVroPdSgAtVJo3I9lIMBkVlOhSBJg709O6qZz1XvHABEWxJMLr62svZSaMOpv24ZtrM4vl81biZ

1	2	3	4
---	---	---	---